

Nro. 31.

A' FELS. CSÁSZÁRNAK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Kedden Aprilis 17-ik napján

BCU1894-ik évfolyamában. brary Cluj

Török Birodalom.

A' Belgrádi környékekről érkező levelek szerint, a' tavasznak közelgetésével nem kevésbé elevenülni kezdett ott a' tamadás' tüze. April 2 kán irták, hogy kevés napok alatt 30 ezerig való Rátz és egyéb békételen lakosok csoportoztak Szervia-nak külömbkülönb helyein öszsze, a' kik minden eddig való lépéseiket nagy előre való vigyázással tévén, még eddig szerentlések voltak. A' Szervia-ban tartózkodó Törökök nem kevésbé rettegnek ezen új tamadástól, a' melly a' békélenkedő seregeknek készületeik szerint, megszire láttatik terjedni. A' tamadók' főbb ereje Belgrad mellett gyülekezett öszsze; a' többek pedig apróbb

H h

tsőportokra oszólván, az országban tsapongnak ide 's tova, mindeneket, a' kiket fegyveresen elől talál-
 lálnak, fegyvereikből kivetkeztetvén, 's minden el-
 lentállókat letíporván. Há magok között áruló-
 kat sejditenek-meg, 'e azokra bűneiket rájuk bi-
 zonyithatják, irgalom nélkül bánnak véllek, t. i. kezeiket láb-
 aikat ösfze tördelvén, tömlőtzebe ve-
 tik, a' hol kevés rapok alatt kínos halállal vég-
 zik életeket. A' Belgrádi Török Vezérek sem
 vették a' dolgot tréfára, úgy hogy nyakrafőre hozzá
 kezdettek a' vár erőllégeinek újításához; 's egyebek
 között a' Duna és Száva vizeik között néhány esz-
 tendőknek előtte készült sántzot most ismét oltal-
 mazható állapotba helyheztetik, és ágyukkal spé-
 kelik. A' városnak minden lakosai kéntelenek
 dolgozni rajta: mellyet a' béketelenek szemlélvén,
 's azt hozván ki belőlle, hogy a' Belgrádi Tö-
 rök sereg hozzászias ellentálláshoz készül, a' vár alá
 az úgy nevezett Vratsár halmára, közelebb szál-
 lottak. A' Törökök a' folyó April. 13. napján est-
 véli 5 órakor nagy erővel kiütöttek: hanem on-
 nét a' támadókat el nem kergethették; 47 elestek-
 ből álló veztéffel kéntelenítettvén a' várba visszate-
 térni. Egy vezérjeket is a' tsatázó mezőn hagy-
 ták halva. — Egy Kutsukuly nevű más Tö-
 rök vezér minden kiátrét magához vévén, 400 hü-
 séges emberével éjtzakának idején Belgradból ki-
 szökött, és útját lép tsendesesen Widdin felé
 vette, olyan reménségtől tápláltatván, hogy a' re-
 bellis seregeknek hadi lineájokon keresztül lophat-
 ja magát: hanem elárultatván, ezek ötet Krajov-
 tzéig menni engedték, 's itt valami 5 ezeren rá-
 mentek, és elfogtak. Száz ezer Piaffert igert a'
 Tebelliseknek tsak botsáíllak el: hanem ezek telyes

séggel el nem bocsátván, fő vezérjeikre bízták, hogy olyan rendelést tegyenek eránta, a' milyent jónak lenni gondolják. Addig jó őrizet alatt tartják. —

A' Szerbiaiak Komendánsa olyan rendelkezéseket tett, hogy Apr. 2-ikán elive felé Belgrad városát és külső városait egészfizzen elfoglaltassa. oly tzéllal, hogy a' várba szorúlt Törökök a' vidék béliekkel telyefféggel semmi némtű egyzetértéll fenn ne tarthassanak, 's azért is, hogy ha a' várban a' megmérgeződött Törökök magok rá találának önnön Baschájokra támadni, közel lévén, sietve segedelmére lehessenek, 's önnön alattavalóinak dühöflégek ellen őtet védelmezhesék.

A' Februarius' 25 kén indúlt Konstantzinápolyi levelekben írják, hogy az Abdul Wechab követői, az ő uroknak halála által telyefféggel el nem enyésztek: hanem, hogy hova tzélozzasak, nem tudhatni. A' bizonyos, hogy Bassora városát olyan módon megszállották, hogy annak a' külső vidékekkel való minden közösülése egészfizzen elvágódott.

Konstantzinápoly, Mártz. 2-dikán. — A' Franzia Követ Gen. Brune azt kívánnya a' Portától, hogy egy Frantzia Konzüllakbafson Varnában. Még nem vett semmi választ a' Reis Efenditől. Nem lehet tudni, hogy rá áll-e' a' Porta a' Fr. Országóizéknak ezen kívánságára. Hogy valamelyik Török városban, a' hol eddig va amely nemzetnek Konzúja nem vólt, Konzuli lakhelyet engedjen a' Porta, némelyek nem reóéllik.

Frantzia Respublika

Páris, Mártz. 30-kán. Az őzizesküdték' fogdosztatásának meg nints izüete sem benn az

ország' belső részein, sem kün azon idegen tartományokban, a' mellyek ezen tárgy-eránt a' Frantzia ország' lófzék kivánságát telyesíteni tanátsosnak tartják. Dumourier még nintsen elfogva: hanem nagy szorgalmatofsággal vadáfsztatja a' Fr. Politzia. A' Strafsburgi kapunál, valamint szintén Paris mellett is, tsak kevés minutákat hibáztak a' vadáfszok: kü'ömben ő is körmeik közzé került volna. A Temple béli kikérdeztetések az ott ülő személyeknek, még eddig tsupa titok. Minikutánna az ő kikérdeztetések egéfszfen tökéletsegre menvén, Procefsualis form ba véterik, még az után fog ezen formában az Itélőfszék eleibe adattatni, a' mely előtt egy arra rendeltetve lévő épületnek tágas palotájában, mindeneknek hallattára fog folytattatni. Tsak ekkor és nem elébb tudhatni-meg ezen nevezetes Procefsusnak valóságos minémüségét. — Hogy Moreauhoz a' felesége már most szabadon bérjárhatna, írják: hanem az Enghien Hertzegnek a' Vincennesi erdőben éjféli 2 órakor lett agyon lövettetését is irták, 's most már ezt is Szomorú Játékhoz hasonlító költeménynek kezdik hirdetni.

Nagy Britannia.

London, Martz. 16-kán. — A' Parlamentomban fontos öfszfeszollalkozások estek tegnapi Pittnek ezen projektoma felett, hogy a' tengeri dolgokra ügyelő Tanátsot, nevezetesen annak Elölülőjét Gróf St. Vincentet, kérdőre kellene az Anglus tengeri hadi erőnek jelen való állapotjára nézve vonni. — „

„En, így fzoll Pitt, valósággal nem sokat akarok, midőn azt kívánom, hogy hiteles dokumentumok terjesztődjenek a' Parlamentom' eleibe

az eránt, hogy a' mi tengeri készületeink azokhoz a' környülállásokhoz alkalmaztatottak légyenek, a' mellyek közzé mostan országunk helyheztedve van. Ha jól esett értésemre, a' mi Tengeri Hadi Tanátsunk a' folyó esztendőben csak 23 ágyus-
tsajkáknak készítettések eránt lépett alkura. Hely-
behagyattatható dolog. é ez? Nem az ilyen apró
hajók. é a' partjainkra kiszállani akaró ellenségnek
visszaverésre a' leg jobb eszközök? Miként ment-
heti meg a' mi Tengeri Tanátsunk ezen gyenge
tengeri készületre nézve magát, azon idő pontban,
midőn az ellenség a' maga partja körül oly sok száz
hajót öszsze gyűjtött. Tsak a' Boulognei ki-
kötőhelyben 150 ágyus tsajkák gyűltek öszsze, a'
mellyek a' néhány száz apróbb nem oly félel-
mes laposs hajóknak védelmezésekre fognak a' ki-
evezés' alkalmaságával szolgálni? Nékünk nagy
tengeri hadi erőre van szükségünk, azért, hogy ha
egyszer az ellenünk fenyegetődző mostani veszedel-
mes környülállások közzül kigázóltunk: majd az-
után egyéb nagy és ditsőfféges próbatételekre is
alkalmasok lehessünk, és Európa' sőt az egész
világ' szabadságának 's függetlenségének megster-
zésében, nemcsak hatalmas eszközök, hanem nagy
erejű hajós seregeinkre nézve fő vezérlők is lehes-
sünk. Én a' jelen való háborut sokáigtartónak
gondolom lenni. Az utóbbi hadakozás alatt 26
Linea hajókat építettünk; a' mostani Tengeri Ha-
di Tanács ellenben csak kettőnek építettése eránt
ment még eddig alkura. Azt sem hagyhatom hely-
be, hogy a' Királyi hajóépítő műhelyekben, tsak-
nem megszűnt a' munka, 's tsaknem egészen a'
magános hajóépítő műhelyekhez kénytelenítettünk
hadi hajókért folyamodni."

„Hogy terhes környülállások között vagyunk (mond Tsekney) azt én is megvallom: csak azon bámulok, hogy olyan nyilatkozatát hallok, a' mellynek ha fundamentomai volnának, lehetetlen hogy a' mostani időben ki ne oltaná nemzetünkben azon bizodalmat melyre oly nagy szükség van. En semmi fundamentomát nem hallottam az Orátor' nyilatkozatának. A' Tengeri Hadi Tanács' magaviseletével az egész nemzet meg van elégedve (Halljuk! halljuk! így kiáltottak fel ezen szókra némely ellenkező részen lévők) Ezen Házan kívül senkitől nem hallunk semmi panaszt. Ez előtt az Orátor maga az égig magasztalta a' Tengeri Hadi Tanács' mostani Elölülőjét; 's most, mint alkalmatlant el akarja váltolni. Mi, a' nagy tiszteletű Orátornak, mint Volontérnak (önként vállalkozott katonának) betses érdemeit, minnyájan megessmérjük: de ő is engedjen meg más felől ezen megjegyzésért, hogy, elég neki a' szárazon való szolgálat, és nem szükséges, hogy a' tengeri dolgokba avatkozzék, &c“

„Ha nekünk annak idejében elegendő számú apró ágyushajóink lettek volna (ilyen szókkal fogta Admirál Berkeley a' Pitt pártját) soha a' Boulognei kikötőhelyben oly sok száz ellenséges hajók öszsze nem gyülekezhettek volna, minthogy az ő partjaik mellett a' kitsiny mélységeken is megtámadhattuk volna azokat. Magam is javasoltam valami hajónak nemét; de nem vétetett bé tanácsadásom: pedig annak segedelme által egy hónap alatt semmivé tehattük volna az ellenség készületeit. Mi leve a' következése, hogy javaslásom bé nem vétetett? ez, hogy egy csoport kereskedő hajóink közzül 19-tzet, egy Indiai igen gazdag ha-

jónkal egyetemben, önnön partjaink mellett fogott és vitt el az ellenség.

Sir Pellew, így felelt mind ezekre az okoskodásokra: — „A' mai vetélkedéseinkből ennyit tanultam, hogy a' Boulognei kikötőhelyben valami ezerig való ellenséges hajók találatnának egygyütt. En igen örvendek annak, hogy azok oda egygyüvé gyülekeztek; mert már leg alább azt bizonyosan tudjuk, hogy hol vannak. Meg vagyok győződve a' felől, hogy onnét hírünk nélkül ki nem eveznek. Mi három kemény hadi lineák által védelmeztetünk; egygyiket ezek közzül az ellenség partjai mellett olálkodó könnyebb hajóink, a' másikat számos első nagyságú hadi hajóink, a' harmadikat pedig az önnön partjaink mellett való vigyázatról el nem mozduló apróság hajók, formálják: mind ezek elég bátorságunkra szolgálhatnak. Hogy hajóinkat nem a' Kir. hajóépítő műhelyekben készítettjük, magam sem hagyhatom helyben; az Ajax és Achilles olyan könnyűszerrel építődtek, hogy Frantzia hajóknak lenni gondolhatnók őket, s. a. t.“

Sheridan is ezen a' hangon beszélt: — „Szeretném tudni, úgy mond, hogy azok a' kik a' mi nagy érdemü Tengeri Cancellariánk' előlülőjét oltsárolják, kit javasolhatnának nállánál elébbvalót. Altal nem láthatom, hogy a' kit régea némelyek az évig magasztaltak, ugyan azt éppen ők most miért oltsárolják. Ha vetélkedéseinket valamelly részre hajlás nélkül itélő idegen hallgatná, azt mondhatná felöllünk, hogy tsupa részrehajlásból beszéllünk. Az apró ágyus tsajkákra nintsen egy átallyában szükségünk; partjaink mellett nagy részint olyan mélysége van a'

tengernek, hogy a' Linea hajók is kihányhatják vasmatskáikat, és talám egy 74 ágyus hajó elég-séges lesz, egy ágyus tsajkákból álló egész ellen-séges hajós seregnek öfzfelövdözésére."

Végezetre F o x beszélt, a' ki Pittel egy érte-
lemben volt az eránt, hogy kérdöre kell a' Ten-
geri Hadi Tanáts' előlölőjét vonatni. — „En, ugy
mond, Gr. St. Vincentet igen betsülöm, és éppen
ezért voksolok a' Pitt projektomára, egy jó alkal-
matosságnak látván ezt arra, hogy magát a' Gróf,
minden vádak alól kimentse. Egyfzersmind a'
felől is kéntelen vagyok vallást tenni, hogy az el-
lene felkelt Orátorok közzül egygyik is (sem Pitt
sem Berkeley), semmi fundamentomot fel nem hoz-
tak St. Vincent ellen."

Voksolásra kerülván végezetre a' dolog, tsak
ugyan számos pártfogói találtattak a' Pitt' javaslá-
sának, ha szintén viszsa vettetett is. Ellene 201,
mellette 130 voksoltak. — Nevezetes környüállás-
nak tartják lenni, hogy Pitt és Fox ezen alkal-
matossággal egy értelemben voltak.

A' Martz, 2-kán folyt vetélkedések között a'
Fox' beszédében ezt a' nevezetést jegyzték meg:
— „En, úgymond tavaly Nov, 22-kén azt kíván-
tam vala a' Ministerekől, hogy tennének ezen Ház-
ban valami nyilatkoztatást az Orosz Udvarnak a'
békefég' dolgában elkövetett közbenjárása felől.
Feleletül azt vettem vala, hogy az akkori környü-
állások között ezen tárgynak közönséggé lejendő
tétetése ném vólna tanátsos. Szeretném tudni,
hogy meg vannak-e még ma is azon okok, a'
mellyek a' Ministereket akkor ezen tárgynak el-
hallgatására indították? "

„Noha az akkor megmagyaráztatott kérdé-

sek és elintéztetett tárgyak már most meg nintsenek is (így felelt Minister Addington) a' tisztelet Orátor kívánságának eleget tenni azonközben tsakugyan, most is lehetetlen."

„Nékem örökké ez a' szerentsétlenségem, mond Fox, hogy a' tisztelet Minister ur' szavait soha nem érthetem." — Ezzel vége lett az ezen tárgy felett való beszédnek.

Az a' nyilatkoztatása Foxnak a' napokban, hogy Addington tsak a' haza' szerentsétlenségének előmozdítására volna alkalmas, 's egyébrenem, olyan vélekedésre szolgáltatott vala alkalmatosságot, hogy talám változás fogna esni a' Ministerek között: hanem ennek még eddig semmi jele nem látszik,

A' Hollandiai levelek szerént Martz. 17-kén egy egész oráig töltötték a' Király' két nagyobb fiait, a' Wallisi és Yorki Hertzegek, ő Felségénél, egygyütt való beszélgetéssel az időt, a' mely kiváltképpen azért, hogy a' Wallisi Hertzeget már hat hetektől fogva nem látta vólt ő Felsege, ezen hofzfas betegeskedése után igen érzékenyül ment véghez.

Helvétziai Respublika.

Helvétzia' szeléről, April. 7 kén. — Bizonyos tudósítások szerént, szerentsésen vége van a' Tigurumi Kantonbéli új rebelliónak, (ha ezt a' nevet érdemli). A' szövetséges sereg valami két ezerre szaporodván, ezen hónap' 4-kén rájok ütött a' támadókra, őket széllyel verte, sokakat ösfize vagdalt, és többeket elfogott közzülök, a' kiknek boldogtalan emlékezetű vezérjek, csizmadia Willi, szerentsésnek tartja magát, hogy elfzaladha-

tott. Mondják, hogy a' Tigurumi tónak jobb partjára fzaladott volna által.

Német Ország:

Hamburgból írják, hogy ott az az igen szánakozásra méltó Theologiæ Candidatus Nic. sau, a' ki a' múlt Augustusban a' feleségit és 5 gyermekeit megölte, Martz. 19 dikén kerék által végeztetett ki a' világból. Az ellen, hogy tébolyodott állapotban tette volna a' rettentő gyilkosságot, halála' orájáig protestált: maga azonban soha telyességgel ki nem nyilatkoztatta, hogy mi által ingerlődött volna ilyen példa nélkül való büntetésre. A' kérdezősködöket mind csak ezen szavakkal igazította el magától: hogy az emberekkel néki nem lehet többbe semmi perlekedése a' maga iselekedete felett, Minthogy valami 7 vagy 8 ezer forintokból álló vagyonkáját valami kereskedésbe vervén elvesztette: gondolják, hogy talám az ebből következett kétségbe-esés lett volna a' nagy esetnek oka. Hanem így is megmagyarázhatatlan az, hogy valami fél ezten-deig forgatta szünetlen az elméjében azon projektomot, hogy magát és házanépét megölje.

Magyar Ország.

Hont Vármegyéből Aprilisnek 2 dik napján. A' múlt hónapnak 28 és 29-ik napjain volt esőzés, annyira meg olvaíztotta, az ebeitől fogva, egy másra hullott, 's a' hegyeink nagyobb terjedésű részein 4 lábnyomnyi magosságon felül ölsze halmosodott havakat, hogy a' Ns. Nograd, és Honth Vármegyéken keresztül folyó Ipoly Vise, tsak rövid idő alatt szembe tűnőképen észre vehető, 's emberi emlékezetet felül haladó szapo-

ra dagadása után a' Balassa Gyarmati, Hidvégi, Ipoly Ságbi és Viski hidakat, 's nagy munkával készült töltéseket meg szaggatván az erre Ns. Gömör és több felső Vármegyékből Posony felé vezető nagy Ország és Posta útakat, egész három napra el zárta, ezen felül pedig az Ipoly mentiben fekvő helységekbe ki tudult vize által számtalan károkat okozott.

Altal szorúttak ezen alkalmatossággal N. Hont Vármegyének egy némely Tiszti Tagjai, kiket ezen nagy víz áradás, az ez előtt kevés idővel tartatott Gyűlésről honnyok felé való utazásokban meg gátolt, és a' Palanki helységben két napi békelességgel várakozásra kényszerített, számossabb útasokkal, 's szekerekkel egyetembe. Azon Vgye tisztyei között kik ezen Ország útjának ekképlett el záratatását tiszti hivatalokhoz képeft szívekre vévén, a' többi Hont Vármegyei töltések között, leg alább is a' Hidvégi gátat kívánták, még a' vizek offroma alól meg menteni, leg első volt Terfityánszky Mihály Generális Perceptor Ur, a' ki hogy a' tulsó partról kívántató segítség eránt Rendeléseket tehessen, a' múlt hónapnak 31 kén kötsijával egygyütt a' töltésen által ment, 's így Liptay Sándor Fő, és Plachy Ferencz Első Al Jegyző Uraknak, 's nagyobb számmal fel akadt útasóknak az ezen mintegy 200 öl hosszúságra terjedhető töltésen majdan két oráig tartó által menetelivel út mutatott: A' kik mindnyájan a' tulsó partra szerentséssen ki kapván, egész a' lehetőségig oda fordított törekedések által, a' nagy habokkal jádzó szelles árvizen egy roskatt tsónakon mintegy három órával előre által küldött Pajor Pál Járásbéli Ord,

E küdt Ur hafznos munkáságának, és a' Palánki részen hátra maradt Járásbéli Fő Szolgabíró Szmretsanyi Elek Urnak ponthoz alkalmaztatott Rendeléseinek hozzá járásával, a' töltésen, 's hí-dak végein ki üregesítettett helyeknek bé gáolá-sa, és folyvást minden tagítás nélkül folytattatott munkáltatás után ezen töltést nem csak meg men-tették, hanem már járhatóvá is tették.

Különös, és emberi háladatosságot érdemlő szolgálatot tettek ez alkalmatossággal a' Palatina-lis Hufzárók Palank Drégelyen quartélyozó egy Swadronnyának tisztjei, nevezetellen Tsanády Im-re Kapitány és Buşán Fő Hadnagy Urak, mert je-lesül az elsőnek bátor, 's a' tűz viztül egyeránt félni nem tudó szive, és jó tanúlt mérész lova vezette által, a' felyebb említett V. gyebéli Tiszt Urak szekereit, a' vízzel el borított örvényekkel tellyes töltésnek hatán keresztül habozó vizeknek buvár modjára előre való vagtatása mellett. A' többi között egy kiseded gyermeket, melyrül az által menő egy szekeren találkozó, de a' szekérnek a' viz által való emeltetése, 's ragadtatása miatt félelembe ejtett anyja el felejtkezett, a' szekérből a' nyereg kapájába ki rántván, akkor adta ismét anyjának kezébe visszsa, midőn a' veszedelmen túl lévő anya kisededjének észre vett hejján, 's vált vesztén keseregni kezdett volna."

E. H. M a r ó t h, Martz. 23 kán.. Tsak ugyan a' barom tartó Magyar falusi gazdák jól feljegyez-ték azt, hogy ha három Király napján az idő meg lotsúl, akkor a' szénának legkissebb izetskéjét is félre kell tenni: mivel hozszas és kemény tél következik: tapasztalják azt mostani Jahaszaink

a' kik úgy tartják, hogy: Joseph tartozik legelő mezőtől kutsokot kiadni; ezek a' rosz gazdák, ámbár láták, hogy egész 14 dik Febr. fogva majd nem minden nap hó szaporodik, de csak erőszakal is a' szénát fogyasztották juhakkal, most alkalmasént ki fogván a' takarmányból búfúlni kezdenek, hogyan tartsák ki marháikat, mert tegnap előtt kezdett ugyan meleg eső esni, hanem reggelig megfogyván valmenyire imint amott hó nélkül való földünk, havazni kezdett annyira, hogy már most térdig való havunk van, 's úgy látzatik, hogy Husvétülnnepeket is velünk tartani kíván — de nem is lehet máskép' legalább a' magosabb hegyeken, a' hol most is bokáig való havak vannak. —

„En (így folytatja szavait nagy érdemű tudósítón) a' napokban a' Duna és Ipoly közt lévő helységekben a' nemtelenek' felírásában foglalatoskodván, midőn Febr. 26 kán az Ipolyra a' Dunába való szakadáshoz érkeztem volna, mint kikeletkor az agyagos föld szakott úgy ragadt a' hó a' kerekre, úgy hogy üress kotsimat is nyoliz marha alig vonhatván, gyalog kénytelenítetttem magam faluról falura járni. — „Ezen utazásom' alkalmatosságával Maria Nostira nevű helységben, mely régen a' Paulinusok' jofzága vólt, találtam egy 122 esztendő saszonyságra, a' kiről méltó a' Magyar Közönség előtt emlékezetet tennem. A' neve Hugyec z M á r i a; az 1747 ik esztendőben, életének 47 ik esztendejében az Evangelika Vallásról, a' R. Catholika Vallásra állott; mindég friss vólt, és dolgozott, hanem most vége felé a' szemevilágát elvesztvén, az ágyan heverész.

J u t a l o m K é r d é s .

Mind a' külföldiek, kik éppen nem tudják, mind a' Hazafiak, kik nem tanulják, bal ítélettel vannak a' Magyar nyelvnek kimiveltségéről. Ellenben azok, kik a' nyelvvissgálóknak, és más régiebb íróknak könyveiket figyelmesen olvassák; e' mellett azt is megfontolják, hogy nemcsak a' polgári életben, hanem az Országos hivatalokban is valamint ez előtt volt, úgy most is elégséges kelete vagyon ezen nyelvnek, sokkal kedvezőbb ítéletet hoznak. E' két ellenkező vélekedésnek meg egyeztetésére, és azon ditsőtségnek elnyerésére, hogy a' Magyar Nemzet nyelvére nézve is a' tiszosb Európai nemzetek közzé tartozik, kéls ugyan önként törekedni minden Hazafi Tudós: de még is hasznosnak vélte egy Tudományok Barátja, hogy őket jutalom által is felserkentse, és olly értekezésnek kidolgozására kérje, mellyben különbféle okokból megfejtessenek, és minden oldalról megvilágosítassanak e' következő kérdések:

„Mennyire ment már a' Magyar
 „Nyelvnek kimiveltetése? Mitso-
 „da eszközések, 's módok által kel-
 „lene azt nagyobbra vinni? Miképp'
 „lehetne ezen eszközöket foganato-
 „sokká tenni?

Ezen kérdésekre lehet magyar, deák, vagy német nyelven felelni. A' legjobban megfelelő munkának jutalmául tizenkét arany (12) vagyon rendelve: mindazáltal, ha több érdemes írók kitelző tökéletességgel faradoznának, az e' sőhez igen

közelítő munkának is hat arany (6) jutalma lenne.

A' felteletket e' folyó esztendőben Sz. András havának végével Pestre kell küldeni az alább megnevezett Gróf Szécsényi Könyvesháza Előljárójához. Ugyan ennél találja meg a' jutalom pénzt is, a' kinek fog ítéltetni a' jövő 1805 esztendőnek böjt más havának első napján. A' munkák értelmes Hazafiaknak vizsgálásaikra fognak bízattatni, és az ítélet a' M. Kurir által is ki fog hirdettetni.

Hogy az ítélet minden személy válogatás nélkül megeshessék, kérettetnek a' felelő Tudósok, hogy kézírásaikra valami fontos mondást tegyenek, 's ugyan azt írják egy bepetsételt levélre is, mellyben nevek lakások, hivataljok s. a. t. legyen feljegyezve. A' kik jutalmat nem nyernének kézírásaikat bepetsételve maradott leveleikkel együtt visszavehetik.

NB. Hogy senki gyanúba ne vehesse ezen kérdések tételét, bizonyossá teszem az egész Hazát, hogy a' pénz valósággal nálam le is vagyon téve. Pest 15 Febr. 1804.

Miller Jakab Ferdinánd
az Ország Bibliothecájának gond-
viselője.

* * *

Eladni való Házak, Szőlő - hegyek
és borok.

A' jövő Május hónapnak 7-ik és következő napjaiban, Magyar Országban, Budán a' vi-
zi városban, a' 136 ik számú háznál, mintegy
1000 akó, a' leg jobb Budai hegyeken termett,

vasz abrantsos hordokban lévő jó bor, számos üres hordokkal egyetemben; ugyan azon hónapnak 14 ik napján 36 fertály szőlőhegyek, melyek rész szerént, az úgy nevezett Blogsbergen, rész szerént a' Stralz és Adlerberg nevezetű hegyeken fekszenek; továbbba, a' várban, a' fő piaczon a' 19 ik szám alatt lévő ház, tágas pinczékkal; végtére a' fent említett, a' vízi városnak legkisebb helyén fekvő 136 ik számú tágas, nagy pinczjü ház 20 höld réttel együtt, a' többet igirőnek, kész pénz fizetését, licitandó, az az, kótya vetye szerént el fognak adattatni. — Mind ezeknek szoros leírásokat, itt Bécsben is, Juris Doctor, Nemes Manquet Urnál, az úgy nevezett Judenplaczon (Zsidó piatzon) a' Páris nevű útában, a' 444-ik számú háznál, a' harmadik emeletben, dél előtt 10 óraig, meg lehet látni.

Híradás.

Azokra a' Magyar Országgi Juhtartó Gazdákra nézvé, a' kik a' selyemgyapjas juhnyájaknak meg nemesítésekben gyönyörködnek.

Ezen folyó esztendőnek nyári hónapjaiban, mintegy 100 darab, a' leg nevezetesebb Saxóniai majorokból ki válogatott, különös szépségű selyem kosok fognak Székesfejérvár Sz. Kir. városban, közönséges kótyavetye által el adattatni. Az el adásnak meghatározott ideje, két héttel annakelőtte, mind a' közönséges újság levelek, mind pedig dobzó által, kinek kinek tudtára fog adódni. —